

Az RKK kutatói Torinóban

Sikeresen zárult a [CoFarm4Cities](#) (Interreg CE0100253) projekt első szakasza, mely során már meglévő európai és Európán kívüli farmok fenntartható működését vizsgálták a partnerek. A [Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar Környezetmérnöki és Természettudományi Intézetének](#) oktatóiból és külső szakértőkből álló projektcsoportja ezen adatok alapján készítette el 21 farm összehasonlító tanulmányát és a kiválasztott legjobb példákat mutató 5 farm mélyelemzését. A workshopon bemutatott eredmények a projekt következő fázisában készülők, hosszú távon fenntartható városi gazdálkodást biztosító forgatókönyvek elkészítését segítik.

Torinói workshop

Az Óbudai Egyetem Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat konzorciumi partnereként vesz részt a városi peremkerületek fenntartható terület- és földhasználatát biztosító városi gazdálkodási területek létrehozásában. A városi farm új kezdeményezés a városi terjeszkedés megelőzésére, a fenntartható városi élet, az egészséges élelmiszerek helyi elérését biztosító lánc kialakítása, a közösségépítés, a rekreáció és természetesen a környezeti szemléletformálás területén.

A projekt első szakaszában a már létező európai és Európán kívüli farmok működését tekintettük át a nyolc projekt partnerrel és közösen kialakítottuk azt a kérdőívet, amelyre a beérkezett adatok lehetővé tették, hogy gazdasági, társadalmi és környezeti szempontok szerint értékelhető legyen a farmok működése. A partnerek összesen 21 városi gazdálkodás adatait gyűjtötték össze.

A projekt első szakaszának felelőseként a Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar Környezetmérnöki és Természettudományi Intézetének oktatóiból és külső szakértőkből álló projektcsoportja ezen adatok alapján elkészítette a 21 farmot összehasonlító tanulmányt. Ennek eredményére építve került sor a partnerekkel közösen a fenntartható működést legjobban mintázó öt farm kiválasztására, amelyek példát szolgáltathatnak a projektben részt vevő városok (Budapest, Krakkó, Ljubljana, Torinó, Zágráb) pilot projektjeinek megvalósításához. A kiválasztott gazdaságok: 1. Dak Akker (Hollandia), 2. Parco Ort9 (Olaszország) 3. Quinta do Pisão Natural Park (Portugália), 4. Maribor Municipality Urban Farm (Szlovénia), 5. Community Garden Allmende-Kontor e.V. (Németország).

A 2023. október 9-12. között Torinóban a *Cascina Falchera* nevű farmon megrendezett workshop a projekt első munkaszakaszának záró eseménye és egyben az első személyes találkozóra lehetőséget nyújtó rendezvény volt. A program részeként bemutattuk az öt kiválasztott városi farm mély elemzését tartalmazó tanulmányt. Emellett a kutatás eredményeként meghatározott sikertényezőket és működési nehézségeket is megvitattuk, áthidaló megoldásokat alakítottunk ki. A találkozón a munkamegbeszéléseken, előadásokon és interaktív feladatmegoldásokon túl lehetőség nyílt megtekinteni több jól működő városi farmot Torinóban és környékén ([Cascina Falchera](#), [Agrobarriera](#), [Orti Generali](#)). A találkozó kiváló lehetőséget nyújtott a kapcsolatépítésre és tapasztalatcserére is.

A projekt 2026-ban zárul, addig még sok munka van hátra; a következő lépés a városi farmok pilot megvalósításához szükséges működési stratégiák kidolgozása lesz, melyben az Intézet munkatársai továbbra is aktívan részt vesznek.

A projektről

A közép-európai városokban az urbanizáció miatt egyre nagyobb piaci nyomás nehezedik a földhasználatra. Ez a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezet, és veszélyezteti a föld termékenységet és az élelmiszer-rendszereket, különösen a városkörnyéki mezőgazdasági területeken. Ezzel párhuzamosan a polgárok részéről egyre nagyobb igény mutatkozik a megművelhető városi földek iránt, ami tükröződik a járvány, a bezártság idején még inkább teret nyerő közösségi kertek növekvő népszerűségében. Ez a tendencia, valamint a városokat érő éghajlatváltozás hatásai (hősziget-hatás, változó csapadékviszonyok) új, éghajlatbarát, természet alapú megoldásokon alapuló földhasználati megközelítést tesz szükségessé, amely hozzájárul a városok rezilienciájának növeléséhez, a városi terjeszkedés elleni küzdelemhez, a leromlott városkörnyéki területek regenerálásához, a biológiai sokféleség megőrzéséhez és a helyi élelmiszerrendszerek megerősítéséhez.

A CoFarm4Cities partnerei felismerve a városi gazdálkodás társadalmi-gazdasági és környezeti előnyeit, amelyeket elsősorban más régiókban tapasztalnak (mivel Közép-Kelet-Európában kevés ilyen gyakorlat létezik, vagy csak bizonyos tényezőkre összpontosítanak), úgy döntöttek, hogy közösen keresnek környezetbarát megoldást a városok terjeszkedésére azáltal, hogy meghatározzák a városkörnyéki mezőgazdasági, vegyes használatú vagy elhagyott területek fenntartható hasznosítását, és az érdekelt felek bevonásának eszközeivel együtt egy megismételhető modellt dolgoznak ki (UFSLU), hogy ezeket a közép-kelet-európai városokban városi gazdálkodás céljára hasznosítható földterületekké alakítsák át.

Az elemzett bevált gyakorlatokat különböző lehetséges városi gazdálkodási forgatókönyvek kidolgozására használják fel, beleértve az irányítási, üzleti, környezetvédelmi és társadalmi szempontokat, amelyeket öt városban tesztelnek. A városi mezőgazdasággal kapcsolatos szemléletváltás érdekében a partnerek megszólítják és bevonják a termelési és keresleti oldal érdekelt csoportjait, a döntéshozókat minden szinten. A modell mellett a projekt eredményeként cselekvési tervek is készülnek majd, amelyek a modellre alapozva lépéseket és intézkedéseket határoznak meg a partnervárosok városi peremterületein folytatott gazdálkodásra vonatkozóan, és amelyek célja a városi terjeszkedés megfékezése és a helyi egészséges élelmiszerek biztosítása, hozzájárulva ezzel a fenntartható élelmiszerrendszerekre való áttéréshez (összhangban a „Farmtól az asztalig” stratégiával).

A projektpartnerek:

- [Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat](#) (vezető partner)
- [Zágráb város önkormányzata](#) (Horvátország)
- [Torinó város önkormányzata](#) (Olaszország)
- [KAIROS Consortium of Social Cooperatives](#) (Olaszország)
- [Krakkó város önkormányzata](#) (Lengyelország)
- [Ljubljana város önkormányzata](#) (Szlovénia)
- [ICE - Institute for Circular Economy](#) (Horvátország)
- [Óbudai Egyetem](#)

- [Association DOVES - FEE Slovenia](#) (Szlovénia)

A projekt időtartama: 2023.04.01 -
2026.03.31

A projekt teljes költségvetése: 2 241 514,39 EUR

A támogatási programról

Az [Interreg CENTRAL EUROPE](#) az Európai Unió kohéziós regionális fejlesztési programja.

A program az együttműködés szerepét helyezi a középpontba az olyan közös kihívások legjobb megoldásainak megtalálására, mint az éghajlatváltozás és a digitális átállás. A közös szükségletekre és a közös identitásra alapozva egy olyan térségben, amelyet sokáig a „vasfüggöny” osztott meg, a földrajzi és közigazgatási határokon túlmutató, bizalomteljes együttműködési kultúrára töreksenek. Finanszírozásukkal szeretnének hozzájárulni egy egységesebb Közép-Európa-hoz, amely együtt jobbá válik.

A program története

1997-ben az Európai Unió új támogatási formát vezetett be a határokon átnyúló transznacionális együttműködés finanszírozására. A jelenlegi program elődje az Interreg CADSES („Közép-Adria-Duna-Dunántúl Délkelet-Európa Térség”) nevet kapta. Földrajzilag sokkal nagyobb volt, 18 közép- és dél-európai országra terjedt ki, 21 millió ECU (*European Currency Unit* - európai valutaegység, az EUR elődje 1979 és 1999 között) ERFA-költségvetéssel.

A program Ausztria, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Szlovákia, Szlovénia és Horvátország régiói és városai közötti együttműködést támogatja.

Több, mint 1300 szervezet 124 projektben dolgozott eddig együtt, és 246 millió EUR ERFA-társfinanszírozásban részesült. Közös kihívásokkal foglalkoztak az innováció, a hozzáférhetőség, a környezetvédelem és a versenyképesség területén, és új módszereket, stratégiákat és cselekvési terveket dolgoztak ki, emellett megoldásokat teszteltek egy jobb Közép-Európa érdekében.

A partnerek képviselői a torinói workshopon

Boda László és Bodáné Dr. Kendrovics Rita a torinói workshopon (Torinó, Cascina Falchera)

Gazdálkodás a torinói Cascina Falchera farmon

Helyiek által művelt közösségi kertek (Torinó, Agrobarriera)

Helyiek által művelt közösségi kertek (Torinó, Orti Generali)

Önkéntesek által művelt kertek a szegényebb rétegek támogatásához (Torinó, Orti Generali)